

ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ АНДРІЯ ЧУЖОГО

Стаття присвячена окремим поетичним творам Андрія Чужого, митця-футуриста доби Розстріляного відродження. Розглянуто поезії, в яких він розповідає про свій шлях в літературу, про особисті мистецькі вподобання та враження. З'ясовано прикметні риси індивідуального стилю Чужого, зокрема його пошуки в царині форми та поезомалярства.

Ключові слова: футуризм, поезомалярство, метафора, іронія, символ.

На сьогодні маємо чимало наукових праць про український футуризм і його засновника та ідейного натхненника Михайля Семенка. Серед дослідників українського футуризму варто назвати Євгена Адельгейма, Юрія Лавріненка, Володимира Моренця, Мікулаша Нервлі, Миколу Сулиму, Галину Черниш, Олега Ільницького, Анну Білу, Сергія Жадана та інших. У дослідженнях цього літературного напрямку розглянуто різні аспекти українського футуризму, проте всі дослідники сходяться в одному: це – національний рух, який очолював головний натхненник та ідеолог Михайль Семенко. Що ж до інших представників цієї авангардної течії, то їм поталанило значно менше – досліджень маємо обмаль, а тому слушною лишається думка Ігоря Бондар-Терещенка, що український футуризм розглядається у загальних прикметах, описово [1]. Саме тому пропоную зосередити увагу на творчості Андрія Сторожука, відомого у мистецьких колах під псевдонімом Чужий. Таке псевдо, можливо, натякало на те, що в колі київських літераторів та й в самому місті молодий поет почувався попервах чужим. Підстави так думати дає його оповідання «Любов і голод», яке було надруковане в першому номері «Нової генерації» за 1928 рік. Він іронічно й доволі легко згадає свою зустріч з Києвом, однак прикрі нотки все ж таки вчувається, хоча автор приховує їх за грайливою манерою розповіді.

Метою нашого дослідження є розгляд окремих поетичних творів українського футуриста Андрія Чужого. **Завдання** – висвітлити художнє світовідчуття митця, проаналізувати художні засоби, окреслити риси індивідуального стилю.

Одного зимового дня після страшної автомобільної аварії якимось дивом вцілілий Філіппо Томмазо Марінетті напише маніфест футуризму, що буде складатися всього з одинадцяти пунктів, які кардинально змінять мистецьке обличчя світу. Серед симпатиків нового мистецького руху буде й український поет Михайль Семенко. Задекларовані Марінетті «хорообрість, відвага, бунт», а ще «рух, агресивність та швидкість» [9] стануть гаслами й українського футуризму.

Знайомство Андрія Сторожука – залюбленого у поезію хлопця – з Семенком відбулося осіннього вечора у величному Софіївському парку. Знаний поет-футурист приїхав у гості до Леся Курбаса, який разом з акторами Кийдрамте перебував тоді в Умані (осінь, ймовірно листопад, 1920 року). Спогадом про цю випадкову і вже точно знакову зустріч Андрій Чужий поділиться в поемі «Давно нема ні Леся, ні Михайля, а голоси

їх Софіївка береже й досі», яку присвятить І. М. Семенко (доньці Михайля Семенка). Зупинюся на сюжеті твору докладніше, бо він відтворює низку важливих моментів, як у житті поета-початківця, так і в історії українського театру. Прогулюючись алеями парку, хлопець зустрічає знайому дівчину Наталку, між ними зав'язується розмова про «здійснення юнацьких мрій», обоє знають, що для втілення мрій *«треба багато працювати, / вчитись, вчитись, рости, / освоювати давні культури, / створювати НОВУ»* [7: 60]. У цей момент розмови ліричний герой відчуває *«тепло рук / присутніх з нами тут: / Со-крата, Сковороди, Бетховена, / Тараса Шевченка, Уїтмена, Блока, / Тичини»* [7: 60]. Це не просто імена знакових постатей світової культури, це – філософи, музиканти і поети, на творах яких виховувався Андрій Чужий, хто був для нього моральним авторитетом. Коли ж поет-початківець зізнається знайомій: *«Люблю п о е з і ю д о б р у й з л у, / г о с т р у, складну, серйозну, народну, / уникаю – н у д н у!»* [5: 60] починає читати власного вірша з промовистою та дещо зухвало-задерикуватою назвою «Ми з Семенком на смітнику», до них підходять Курбас з невідомим, який і виявляється поетом Семенком. Відомий футурист тішиться тим, що *«поета знайшов, і свіжого, оригінального»* [7: 61]. А далі перед молодими уманчанами розгортається по-справжньому магічне дійство: Семенко грає на скрипці, а Курбас читає Шевченка – він готує постановку «Гайдамаків», прем'єра вистави відбудеться 1921 року. Андрій Чужий щиро зізнається, що побачене вразило їх: *«ми йшли мовчки / з думами, переповненими вщерт, / не спроможними більше сприймати / навіть найкоштовніші перли»* [7: 63]. Полишивши парк, Семенко забирає Андрієв зошит з поезіями, пообіцявши, що відбере якусь із них для журналу «Семафор у майбутнє». Закінчується поема зізнанням: *«Я кожного разу, буваючи в Софіївці, / забираюсь на т е м і с ц е, / де ми слухали тоді дивні голоси Курбаса-Шевченка й Михайля Семенка-скрипаля, / щоб це і це раз послухати їх, / бо ті голоси звучать у Софіївці / і над нею й досі. / Вітер не насмілювся розпорошити їх по світу, / він луна лише розніс, / та Місяць свою частку почутого взяв»* [7: 64] Зізнання з'явиться через багато років і буде датоване 28 листопада 1973 року, хоча перша дата під твором 1920–21 рр. Чужий створив легенду, красиву і романтичну, яка зафіксувала неповторний момент людського життя.

Семенко виконав обіцянку. Вірші Андрія Чужого «Ми з Семенком на смітнику», «Мій портрет» були надруковані в журналі «Семафор у майбутнє» за 1922 рік. Як і багато молодих людей, поет-початківець захоплений Семенком, йому подобається, звертаючись до метра, обігрувати одну деталь, яка робить їх схожими: *«Семенко брате я теж кудлатий/ наборми дива у світа хаті / ковтнемо вічність / утопим сонце/ запалим ніч і ляжемо / спати сатані в уха...»* [7: 14–15]. Буйна чуприна як прикметна деталь зовнішності та риси власної людської вдачі будуть постійно обігруватися Чужим у творах. У поезії «Мій портрет» він позиціонуватиме себе як *«кудлатого / юно-красного / найвно-безжурно-веселого / до / боже / вілля юнака / У нього 43 срібних ниточки на голові/ йому 24! / це Андрій / Чужий»* [7: 13-14]. Восени 1922 року Андрій Чужий приєднується до Асоціації комунікутивців, організації, що виникла в Києві 1921 року і заявила про себе, як про «міцний бойовий загін комуністів, які продовжують боротьбу лівої формації проти «національних» лінощів і «тихих верб». [2: 12]. Молодий поет працює в редакції, готує до виходу газету «Катафалк мистецтва», «Жовтневий збірник панфутуристів». Його твори друкуються на сторінках газет «Більшовик» та «Вісті», часописів «Глобус», «Нова генерація», «Літературний ярмарок». За типом художнього мислення Чужий – романтик.

Його поетичні твори яскраво демонструють парадигматичний тип співвідношення мовних елементів, у якому домінує метафора: *«В столиці на перехресті під покаліченим/хрестом дитя плакало/ (Не знало, що крильми проростало)/ – Д а й т е./ Жменю Сонечка, – д – а – а – й – й – т – е! (1923)»*[Твори]. За кілька років у поемі «Галілей» Плужник вкладає схоже благаання в уста ліричного героя: *«Хлип.../Хлип... Дайте мені на хліб.../ О, ні! / Не копійки брудні! / Дайте иматочок щирості!»* [3: 96-97]. Бачимо, що обидва поети демонструють відвагу бути відкритими і ширими, а отже, людьми і добрими у жорстокий і немилосердний час.

Українські футуристи завжди підкреслювали свою симпатію до лівих ідей і не мислили себе поза політикою. В короткому огляді Чужого «План праці осередків АСКК на периферії» він зі широку переконаністю апологета писав: «Завдання комукультивців – втілювати мистецькими, науковими й технічними засобами в життя засади нового комуністичного побуту – проблеми часу, НОП, фізкульт, ленінізм, науку, техніку, спираючись на широку самодіяльність мас, втягаючи в орбіту своєї праці осіб, що працюють над матеріалами слова, фарби, звуку, тіла та неорганічних матеріалів, скеровуючи їх працю під принципи комуністичної культ установки» [6: 7]. Поради як жити і творити новий світ властиві творчій манері Чужого у 20-ті роки. Футуристи позиціонували себе як молоду, активну та дієву силу, що покликана змінити навіть стиль життя, надати йому динаміки, відчуття постійного руху вперед. У поезії «В селі Веселому» поет радить молодій дівчині, яка почувається самотньою серед людей *«боротися з ілюзією почуття вищості / над тими хто тебе оточують. Не захоувати од них найдорожчого золота – знань»*[5: 7]. Він вірить, що *«Від цього: / зміцниться і твій день, висохнуть одсірілі крила... Йї замість бажання: утікати, не чувати, / виникне: приймати, співдорожувати, співзвучати. / І заспіваєш ти тоді інакше...»*[5: 7]. Такий дидактизм властивий тогочасній творчості автора і, швидше за все, може бути пояснений його більшовицькими переконаннями та загальною політичною атмосферою в країні. Що ж до емоційного настрою поезії Чужого, то у ній немає агресивності й войовничості, бо його людська та мистецька вдача й темперамент формувалися під впливом настанов матері – любити ближніх і вірити людям, а відкритість та щирість його натури заперечувала руйнівницькі пориви. Прикметна риса поетової вдачі – залюбленість у сонце, небесну блакить, дерева, землю, траву, звірину й комахню. Вона притаманна Чужому і в молодості: *«Від мене пахне степом / розплетеним, / стриножений кометами, / ходжу босий я / по Землі, зорями зрошений...»* [7: 9], зберігає її він і, пройшовши складні життєві випробування: *«Сад запустив коріння дерев / глибоко в Небо / а крони гіллям-руками прагнуть Землі. / І сиплється на мене/ з цього небесного саду / мов сніг – лапатий цвіт / що відтремтів «своє» / кінчив свою пісню / – / _»* 1961–1973 [7: 39]. Сталінські таборів і заслання забрали у митця двадцять три роки життя. Після повернення з ГУЛАГУ він живе в Москві, до якої переїхав ще далекого 1926 року, однак продовжує надсилати твори до українських журналів та видавництв. Щоправда, їх не друкують і про поета не згадують аж до 1968 року, саме тоді в грудневому номері «Вітчизни» О. Полторацький – вперше після довгої перерви – розкаже читачам про Чужого, якого знав ще з двадцятих. Журнал «Жовтень» у 1970 році опублікує низку прозових мініатюр митця і ще декілька творів з'являться в альманасі «Поезія» за 1972 рік. Оце і все. Система зовсім не мала бажання допускати українців до добре захованого нею літературного спадку доби Розстріляного відродження.

Про Чужого заговорять тоді, коли почнуться дослідження українського літературного футуризму. В книзі, яка вийде в Угорщині 1996 року «Український футуризм. Вибрані сторінки», упорядник тому Микола Сулима розмістить декілька поезій митця. Володимир Поліщук підготує і видасть у Черкасах 1997 року «Твори» Андрія Чужого. В передмові до цього видання він зауважить, що вчителями поета були Волт Вітмен та Мікалоюс Константінас Чюрльоніс. Дослідник зазначить: «Чужий в осягненні світу природи і світу людини сміливо йде уїтменівським шляхом, сповідаючи пантеїстичні ідеї, боготворить Сонце і Землю, дерево і траву» [7: 11]. Вплив же литовського художника і композитора стане особливо відчутним у творчості Чужого наприкінці шістдесятих років. У поезії «Чурльоніс – “Дружба”» передані світлі і оптимістичні враження від споглядання картини відомого литовського митця-символіста: *«Товариш, прийми в дарунок/ це сонечко-диньку!./ Нею можна годувати душу, / дати гратися дітям,/ взяти в далекі мандри, / в невідоме (...). Дивись на мене – / я з ним не розлучаюсь, / воно мені скрізь сяє»* [7: 42]. Поетові було органічно близьке синтетичне мислення Чюрльоніса, його прагнення поєднати звук і колір. Подібний підхід був властивий і Семенковій думці про «слухову поезію», з тією лише різницею, що Чурльоніс – модерніст, внутрішньою потребою якого було творити нове, обіпершись на традиції, продовжуючи і розвиваючи їх, а Семенкова творчість апелювала до руйнації, вона заперечувала і відкидала традиції. Сам же Чужий був надивовижу послідовним у творчості. Він не відмовився від граматичних, синтаксичних, графічних експериментів і на схилі літ, його поетичні тексти не матимуть розділових знаків, слова в них бувають написані не горизонтально, а вертикально, або ж і зовсім розділені на окремі елементи, іноді зі слів вибудовані малюнки, викинуті з них окремі букви тощо. У поетичній мініатюрі «Чому я пишу так?» Чужий відповідає усім тим, хто не прийматиме його стилю: *«мене не можна виправити/ щоб не зломити/ отже Я – / аж до могили/ буду т а к писати!»* [7: 39]. Футуристичні експерименти з формою є унікальною творчою дією Андрія Чужого. Він активно впроваджував у життя винахід Семенка – «зорову поезію, або поезомалярство» [4: 289]. Суть винаходу в тому, що поліграфічні засоби – різні шрифти, ускладнена верстка – мали посилити виразність поетичного змісту. Що ж до теорій футуристів про деструкцію мистецтва, то вони так і лишилися теоріями. А от спроба змінити мову, щоб через неї змінити світ, їм таки вдалася. У поезії «Чурльоніс проникає в сні» йдеться про те, що картини художника нав'яли ліричному героєві чудернацький і химерний сон, однак він *«не пошкодував, що перед сном зустрівся з моїм старшим братом – / Сонцелюбом Чюрльонісом*

Б
С С
Ч [7: 44].

Закінчується поезія буквеним малюнком, у якому закодовано останні чотири слова твору. Унікальність таких текстів у тому, що читач може знаходити нові смисли і значення, які автор і не думав вкладати у твори, через що вони сприймаються як незавершені, відкриті.

Поема-казка «Дереву кажу: здрастуй, дерево!» яскраво демонструє пантеїстичний світогляд Чужого. Дерево, відповідаючи людині, проголошує наступне: *«З Великим Космосом вдень нас зв'язують / проміння Сонця, / а вночі – проміння Місяця і Зір, / близьких, далеких / Коли ж Сонця довго немає, чи темні хмари довго ховають від нас / Сонце,*

Місяць, Зорі, – / Ми пробиваємося крізь хмари, / як і Ви, Люди, на крилах мислі, / яка пробиває всякі Броні. / Отже – Ми Всі – Всі – Всі / належимо до Всеєдиної Спілки, / й усі є активними учасниками Спільного Діла» [7: 53]. Найцікавіше, що дати праці над твором такі: 1899 – (19)25 – 37 – 39 – 40 – 47 – 50 – 53 – 73. Виходить, що з двох років і до 76, від першого усвідомлення себе як «Я» і до старості, коли подумки оцінюєш пройдений життєвий шлях, поет вбирав в себе красу світу, природи, людей, занурюючись в неї і щедро ділився з оточуючими радощами життя. Метафоричне мислення Чужого вражає своїм багатством, воно підкуповує щирістю, вмінням передати настрої та думки через кольори і відтінки. Поет проніс через все своє нелегке життя сонячну вдачу і любов до людей. «Всі друзі Землі-неньки, не зачиняйте двері./ Йде весна./ Вона любить, щоб люди/ відчиняли їй широко двері./ Я зайду легенько-тихенько до тих,/ хто мандрує в дитинство/ уві сні. Я прийду до Вас,/ як сонячний промінь, і не порушу ваш сон./ Я лише доторкнуся до Вашої душі й підну/ здоганяти тих, хто з світанку вже в дорозі,/ хто вже співає, на сопілці грає» [8: 79]. Властива йому вдачі й іронія, яка свідчить про здатність вільно і розкуто дивитися на світ. У творі «Я в плащі “Вічного Жиди”» митець з гіркою іронією з приводу, своєї забутості й загуленості в літературі, бо навіть маститі письменники – «велетні» не знають його: «Я Богом забутий поет/ дехто дражний мене Уманським Уїтменом./ Ті що спроogliся зазирнути до мене в душу/ називали мене Сонцелюб! ...» [7: 41]. У творчості Чужого 60-70-х років постійно будемо натрапляти на образ саду. Це поліморфний символ, що має свою багатющу традицію у фольклорі та літературі. Сад у творчості Чужого – це поєднання «красивого і корисного», а також відлуння утопічних мрій молодості про місто-сад.

Митець прожив довге життя, залишаючись прихильником незвичної поетичної форми. Він написав небагато поезій, постійно повертався до вже зробленого і змінював, вдосконалював його. Більшість поетичних творів Чужого можна записати як вірш і як прозу, їх можна назвати поезією в прозі й поетичними мініатюрами-верлібрами. Можемо з певністю сказати, що Андрієві Чужому вдалося поєднати у поетичних творах романтичний модернізм та естетику авангарду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар-Терещенко І. У задзеркаллі 1910 – 1930-их років: Науково-популярне видання. / Ігор Бондар-Терещенко. – Київ: Темпора, 2009. – 528 с.
2. Етапи роботи комунікувальців: за третій фронт // Гонг комунікульта – 1924. – № 1. – С. 12 – 15.
3. Плужник Є. Вибрані поезії / Євген Плужник. – Київ: Радянський письменник, 1966. – 259 с.
4. Семенко М. Вибрані твори / Упорядник А. Біла. – К.: Смолоскип, 2010. – 688 с.
5. Чужий А. В селі Веселому / Андрій Чужий // Нова генерація. – 1928. – № 1. – С. 5 – 8.
6. Чужий А. План праці осередків АсКК на периферії / Андрій Чужий // Гонг комунікульта. – 1924. – № 1. – С. 7.
7. Чужий А. Твори / Упорядник В.Т.Поліщук. – Черкаси: Облредвидав «Сіяч», 1997. – 88 с.
8. Чужий А. Тепло людське / Андрій Чужий // Жовтень. – 1970. – № 11. – С. 69 – 79.

9. Марінетті Ф. Т. Маніфест футуризму / Пер. з італ. О. Мокровольського // Всесвіт. – 2009. – № 9 – 10. – С.112 – 116.

Бледных Т.Ю., канд. филол. наук, доцент

Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, Киев

ПОЭТИЧЕСКОЕ ТВОРЧЕСТВО АНДРЕЯ ЧУЖОГО

Статья посвящена отдельным поэтическим произведениям Андрея Чужого, поэта-футуриста эпохи Расстрелянного возрождения. Рассмотрены поэзии, в которых рассказано о его пути в литературу, о личных художественных предпочтениях и впечатлениях. Выяснены отличительные черты индивидуального стиля поэта, в частности его поиски в области формы и поэзоживописи.

Ключевые слова: футуризм, поэзоживопись, метафора, ирония, символ.

Blednyh T.U., Ph.D (Literature)

National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv

ANDRIY CHUZHIIY'S POETIC WORK

The article is devoted to individual poetic works of Andrei Chuzhiy, futurist poet of Executed Renaissance era. Considered poetry, in which he told about his ways to literature, about personal artistic preferences and experiences. Clarified the distinctive features of individual poet's style, in particular his quest in the form and «poezomalyarstvo».

Keywords: Futurism, «poezomalyarstvo», metaphor, irony, symbol.

УДК 821.161.2 – 1 Шевченко.03

Борбунюк В., канд. филол. наук, доцент

Харьковская государственная академия дизайна и искусств, Харьков

«САМЫЙ ВЫБОР ШЕВЧЕНКО СВИДЕТЕЛЬСТВУЕТ О ВАШЕЙ ПОЭТИЧНОСТИ...»: И. БЕЛОУСОВ – ПЕРЕВОДЧИК «КОБЗАРЯ» Т. ШЕВЧЕНКО

В статье рассматривается переводческая деятельность И. Белоусова, связанная с творчеством Т. Шевченко. Показано, что И. Белоусов начинал свою деятельность как энтузиаст, который издавал и распространял «Кобзарь» на собственные средства. Благодаря настойчивости начинающего переводчика его книги оказались в личных библиотеках А. Чехова и И. Бунина. Известные писатели стали рецензентами и критиками первых переводов И. Белоусова, о чём свидетельствуют их письма. Данное обстоятельство способствовало тому, что имя И. Белоусова, поэта и переводчика-самоучки, оказалось вписанным в литературный процесс конца XIX – начала XX века.

Ключевые слова: «Кобзарь», переводчик, поэтичность, стихотворение.

© Борбунюк В., 2016

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Видавничий дім Дмитра Бураго

Наукове видання

«МОВА І КУЛЬТУРА»

Випуск 18

Том V (180)

Київ
2016

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

Издательский дом Дмитрия Бураго

Научное издание

«ЯЗЫК И КУЛЬТУРА»

Выпуск 18

Том V (180)

Киев
2016

М 74 МОВА І КУЛЬТУРА. (Науковий журнал). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. – Вип. 18. – Т. V (180). – 488 с.

Наукове видання «Мова і культура» засноване у 1992 році

Видання зареєстроване Міністерством юстиції України.

Свідоцтво КВ № 12056-927ПП від 4.12.2006 р.

Затверджено постановою президії ВАК України

від 18 листопада 2009 р. № 1-05/5

Засновники:

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Видавничий дім Дмитра Бураго

Видається за рішенням Вченої ради Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 19.02.2007 р.

Головний редактор Д. С. Бураго

Редакційна колегія:

канд. філол. наук, доц. **П. П. Алексєєв**; д-р філол. наук, проф. **В. М. Бріцин**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України **Ю. Л. Булаховська**; д-р філол. наук, проф. **О. П. Воробйова**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України, заслужений працівник ВШ України **Л. П. Іванова**; д-р філол. наук, проф. **Т. В. Клеофастова**; д-р філол. наук, проф. д-р філол. наук, проф. **Ю. І. Корзов**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Костенко**; д-р філол. наук, проф. **О. О. Корнієнко**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ю. Мережинська**; д-р філол. наук, проф. **А. К. Мойсієнко**; д-р філол. наук, проф. **Ю. Л. Мосенкіс**; д-р філол. наук, проф. **Н. Г. Озерова**; д-р філос. наук, проф., академік НАН України **О. С. Онищенко**; д-р пед. наук, канд. філол. наук, проф. **Г. В. Онкович**; д-р філол. наук, проф. **Т. А. Пахарєва**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ф. Семенюк**; д-р філол. наук, проф., академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України **В. Г. Склярєнко**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Слухай**; д-р філол. наук, проф. **О. С. Снитко**; д-р філол. наук, проф. **Е. С. Соловей**; д-р психол. наук, проф., член-кор. АПН України **Н. В. Чепєлєва**.

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА

Висоцька Н.О. ТЕКСТИ ТА/АБО КОНТЕКСТИ: ДИНАМІКА АНАЛІТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІЙ ДУМЦІ США.	5
Гальчук О.В. МІФОПОЕТИКА ЯК МОДУС МЕТАТЕКСТУ АНГЛІЙСЬКОГО НЕОРОМАНТИЗМУ	12
Юдин А.А. ФОРМИРОВАНИЕ ИНСТИТУТА АВТОРСТВА В ЛИТЕРАТУРЕ КИЕВСКОЙ РУСИ	18
Калашиникова О.Л. «ДИАЛОГ С «ЧУЖИМ ТЕКСТОМ» В СОВРЕМЕННОМ ФРАНЦУЗСКОМ РОМАНЕ (Ф. БЕГБЕДЕР, М. УЭЛЬБЕК, Г.МЮССО).	25
Кормилов С.И. К ПРОБЛЕМЕ СИНТЕТИЧЕСКОЙ ТЕОРИИ ЛИТЕРАТУРЫ: ЭЛЕМЕНТЫ И КАЧЕСТВА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ	35
Свенцицкая Э.М. СПЕЦИФИКА ХУДОЖЕСТВЕННОГО СЛОВА В СОВРЕМЕННОМ ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ	50
Шеховцова Т.А. «ЧЕЛОВЕК В ПЛАЩЕ»: ОБ ЭВОЛЮЦИИ ОДНОГО ЛИТЕРАТУРНОГО ТОПОСА	56
Юферева Е.В. ИНТЕРПРЕТАЦИЯ РОМАНТИЧЕСКОГО КАНОНА: ПУТЕВЫЕ ЦИКЛЫ А. МИЦКЕВИЧА И ПОЭТОВ 1880-Х ГГ.	67
Вишинська Ю.В. МІФОЛОГІЧНІ СЦЕНАРІЇ В СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ: СПРОБА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ.	74
Морева Т.Ю. КОНФИГУРАЦИЯ ТОЧЕК ЗРЕНИЯ В РАССКАЗЕ А.С. ГРИНА «СЕРЫЙ АВТОМОБИЛЬ»	82
Мурейко А.Б. ТИПОЛОГІЧНА ПОДІБНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ПСИХОЛОГІЗМУ НОВЕЛІСТИКИ ПРОСПЕРА МЕРІМЕ І МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО	89
Онопрієнко А.Д. МОТИВ «ТУГИ ЖИТТЯ» («ENNUI DE VIVRE») У ПОЕЗІЇ Ш. БОДЛІЕРА ТА Ф. СОЛОГУБА.	94
Садовська Ю.В. «ПІ, ХТО ЗНИЗУ» У ТВОРАХ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ (М. АСУЕЛА, О. ФАДЄЄВ)	100
Сподарец Н.В. МИРООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ДИСКУРС ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ: ОТ МИРА ПРОИЗВЕДЕНИЯ К АВТОРСКИМ МИРАМ ПОЭТОВ СЕРЕБРЯНОГО ВЕКА	106
Чередник Л.А. МИР СЕРВАНТЕСА И МИР БУЛГАКОВА В ПЬЕСЕ «ДОН КИХОТ»	112

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

<i>Степанова А.А.</i> ЖАНР РОМАНА-ИНТЕРВЬЮ В ТВОРЧЕСТВЕ РОМЕНА ГАРИ («НОЧЬ БУДЕТ СПОКОЙНОЙ» КАК ОПЫТ КУЛЬТУРНОЙ БИОГРАФИИ)	118
<i>Андропова Л.Г.</i> ПОЭТИКА ЗАГЛАВИЙ «РИМСКИХ РАССКАЗОВ» АЛЬБЕРТО МОРАВИА	129
<i>Бутевич В.</i> ЗАМІТКИ ПРО ОДИН ВІРШ ЗБІГНІСВА ГЕРБЕРТА У НІЦШЕАНСЬКОМУ КОНТЕКСТІ	137
<i>Дмитрієва В.В.</i> АРХЕТИПНІ ОБРАЗИ КАЗКИ ПРО СИНЮ БОРОДУ У ДОБУ МОДЕРНІЗМУ	144
<i>Євтушенко С.О.</i> ПОСТКОЛОНІАЛЬНІ ОБРАЗИ СХОДУ У ТВОРАХ АНГЛО-ІНДІЙСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	152
<i>Колісниченко А.В.</i> МІФІЧНИЙ СИНКРЕТИЗМ ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ ПОЕМИ ГАРТА КРЕЙНА «МІСТ»	158
<i>Кравітський G.</i> THE IMAGE OF THE VICTIM IN DETECTIVE STORY “ A SCANDAL IN BOHEMIA” BY SIR A.C. DOYLE	166

РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА

<i>Анненкова Е.С.</i> «МОЙ СЧАСТЛИВЫЙ КИЕВ»: ОБРАЗ КИЕВА В ПРОЗЕ ГАЛИНЫ КУЗНЕЦОВОЙ	172
<i>Бубенок О.Б.</i> ОБРАЗ ХАЗАР В ФОЛЬКЛОРНЫХ СЮЖЕТАХ «ПОВЕСТИ ВРЕМЕННЫХ ЛЕТ»	179
<i>Дербенёва Л.В.</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ МЕТОД КАК ПРИНЦИП ИССЛЕДОВАНИЯ РОМАНА В ИСТОРИКО-ЛИТЕРАТУРНОЙ КОНЦЕПЦИИ П.Д. БОБОРЫКИНА	189
<i>Ильинская Н.И.</i> ДЕМИФОЛОГИЗАЦИЯ МАССОВОГО СОЗНАНИЯ В ПОЭЗИИ РУССКОГО КОНЦЕПТУАЛИЗМА	195
<i>Корниенко О.А.</i> ИГРА В ХУДОЖЕСТВЕННОМ МИРЕ С.Д. КРЖИЖАНОВСКОГО (О «ШАХМАТНОМ КОДЕ» В ПРОЗЕ ПИСАТЕЛЯ)	202
<i>Мусий В.Б.</i> СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОППОЗИЦИИ В РАССКАЗЕ А.С. ГРИНА «НОЧЬЮ И ДНЕМ»	213
<i>Сакрэ Н.В.</i> ОТ ОДОЕВСКОГО К ЧЕХОВУ : ИЗОБРАЖЕНИЕ ВРАЧА В РОМАНЕ ЕВГЕНИЯ ГРЕБЕНКИ «ДОКТОР» КАК ОДИН ИЗ ЭТАПОВ ЭВОЛЮЦИИ ОБРАЗА	220

Шестакова Э.Г. ТИШИНА ГОР: ПРЕДВОСХИЩЕНИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМА В РАННЕЙ ПРОЗЕ И.А. БУНИНА.	227
Абабина Н.В. ЧЕХОВСКИЙ ГЕРОЙ В ЭПОХУ ПЕРЕХОДНОСТИ	237
Астахова А.А. ЖАНРОВО-СТИЛЕВЫЕ ОСОБЕННОСТИ РАССКАЗА Ю. КАЗАКОВА «СВЕЧЕЧКА».....	245
Белогорская Л.В. СПЕЦИФИКА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОСТРАНСТВА ФЕЕРИИ А.С. ГРИНА «АЛЫЕ ПАРУСА»	251
Боровская Е.Н. НАУЧНАЯ МЫСЛЬ И НАТУРФИЛОСОФСКИЕ МОТИВЫ КАК ОДИН ИЗ ФОКУСОВ ПОЭЗИИ М. ЛОМОНОСОВА И Н. ЛЬВОВА.	259
Еремина-Чащина М.В. СПЕЦИФИКА ГОРОДСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ОЧЕРКАХ СИГИЗМУНДА КРЖИЖАНОВСКОГО.	264
Мельник Т.Н. К ПРОБЛЕМЕ СТИЛИЗАЦИИ В ЛИТЕРАТУРЕ (РОМАН В. ШУКШИНА «Я ПРИШЕЛ ДАТЬ ВАМ ВОЛЮ»).....	270
Поздняков М.М. ДОВЛАТОВ О НАБОКОВЕ (С ИРОНИЕЙ И ЛЮБОВЬЮ).....	275
Таратута С.Л. АЛЛЕГОРИЯ КАК СПОСОБ ВОПЛОЩЕНИЯ АВТОРСКОЙ КОНЦЕПЦИИ В ПЬЕСЕ Е.ШВАРЦА «ДРАКОН».....	280
Шуберт А.Н. ПОЭТИКА МУЗЫКАЛЬНЫХ НОВЕЛЛ С.Д. КРЖИЖАНОВСКОГО	287
Хинкиладзе Е.В. ТРИЛОГИЯ В.П. КРЫМОВА «ЗА МИЛЛИОНАМИ» И «ПАМЯТЬ» ЖАНРА ПЛУТОВСКОГО РОМАНА	294

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Погребенник В. Ф. ХУДОЖНІЙ СВІТ ЗБІРКИ «МАГІЯ ВОГНЮ» ДАРІЇ МЕЛЬНИКОВИЧ-РИХТИЦЬКОЇ	300
Свербілова Т.Г. ІМАГОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ ЗОБРАЖЕННЯ КИЇВСЬКИХ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ 1918-1919 РР. У СПОМИНАХ, КІНО І ДРАМАТУРГІЇ 1920-1930-Х РР.	307
Александренко В. В. ЖАНРОВА ДИФУЗІЯ МАЛОЇ ПРОЗИ Д. МАРКОВИЧА (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ «НЕВДАЛИЦЯ», «БРАЗИЛІЯНИ»).....	315
Бикова Т. ТАНАТОЛОГІЧНИЙ МОТИВ ГУЦУЛЬСЬКОГО ТЕКСТУ МАРКА ЧЕРЕМШИНІ.....	319
Бледних Т.Ю. ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ АНДРІЯ ЧУЖОГО	325
Борбунюк В.О. «САМЫЙ ВЫБОР ШЕВЧЕНКО СВИДЕТЕЛЬСТВУЕТ О ВАШЕЙ ПОЭТИЧНОСТИ...»: И. БЕЛОУСОВ – ПЕРЕВОДЧИК «КОБЗАРЯ» Т. ШЕВЧЕНКО	330

Кобелецька О.І. ІЛЮСТРАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ НАРОДУ В УКРАЇНСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ КІНЦЯ 10-Х –ПОЧ. 20-Х РР. ХХ СТ.	337
Осьмак Н., Кирницька В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ МАСКУЛІННОСТІ У РОМАНІ «МІСТО» ВАЛЕР'ЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО	346
Осьмак Н., Фулей Д. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОХОВАЛЬНОГО ГУЦУЛЬСЬКОГО РИТУАЛУ В РОМАНІ «СТРАЖ-ГОРА» СТЕПАНА ПУШИКА	352
Процик І.В. СОНЦЕ ІВАНА ДРАЧА	356
Уриць Т. ТОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПЕЦИФІКИ ТВОРІВ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ	361

ДОСЛІДИ: АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Абрамович С.Д. О СТРУКТУРЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА У ХЛЕБНИКОВА	368
Игошева Т.В. ЖАНРОВИЙ СЛЕД ЭЛЕГИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СТИХОТВОРЕНИИ А. БЛОКА «О, НЕТ! НЕ РАСКОЛДУЕШЬ СЕРДЦА ТЫ...»	375
Костенко Н.В. НЕКЛАСИЧНИЙ ВІРШ ЯК ЕЛЕМЕНТ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ТВОРУ	384
Пахарева Т.А. СТИХОТВОРЕНИЕ Н. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ...» СКВОЗЬ ПРИЗМУ СЕМАНТИКИ МЕТРА	391
Раскина Е.Ю. ВОЙНА, РЕВОЛЮЦИЯ И ВОЛШЕБНАЯ СКРИПКА: ОБРАЗНО-СИМВОЛИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СТИХОТВОРЕНИЯ Н.С. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ»	399
Чевтаев А.А. СОБЫТИЙНАЯ СТРУКТУРА СТИХОТВОРЕНИЯ Н. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ...»: ОТ ВРЕМЕНИ К ВЕЧНОСТИ	406
Гон О.М. «ЗМІСТ ЛОГОСА ВТРАЧАЄ СЛОВО»: РЕЦЕПЦІЯ ЖАНРУ «КАНТОС» ПАУНДА	414
Кальян К.А. КОНЦЕПТ МАСКУЛІННОСТІ В ІНТИМНОЇ ЛИРИКЕ Р.А. КАТАЕВОЙ	422
Князь А.А. ЭВОЛЮЦИЯ ОБРАЗА ТЕЗЕЯ В ТРАГЕДИИ М. И. ЦВЕТАЕВОЙ «АРИАДНА»	428

Никитская Е.И. ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МИР СТИХОТВОРЕНИЯ Н.С. ГУМИЛЕВА «ЕВА ИЛИ ЛИЛИТ»	434
Фокина С.А. МУЗЫКАЛЬНЫЙ КОНТЕКСТ КАК ИНТЕРПРЕТАЦИОННАЯ ДОМИНАНТА СТИХОТВОРЕНИЯ АНДРЕЯ ШИРЯЕВА «ТЫ НАЧИНАЕШЬСЯ ИЗ ТЕМНОТЫ...»	441
Григораши А.М. ИНДИВИДУАЛЬНО-АВТОРСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОВ В МЕМУАРНОМ ЖАНРЕ (НА МАТЕРИАЛЕ КНИГ Н. Я. МАНДЕЛЬШТАМ «ВОСПОМИНАНИЯ» И «ВТОРАЯ КНИГА»)	447
Клименко Т.А. ЯЗЫКОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЛИРИКИ (НА МАТЕРИАЛЕ СТИХОТВОРЕНИЙ СОВРЕМЕННЫХ АВТОРОВ)	453
Полякова Т. М. АВТОРСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ УКРАИНИЗМОВ В РУССКОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ.	458
Сахарова О.В. ЯК І ПРО ЩО «ГОВОРЯТЬ» ПЕРСОНАЖІ ДРАМАТИЧНОГО ТВОРУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ)	463
Ченьлин Чень СПЕЦИФИКА ПЕРЕВОДА РАССКАЗА ДЛЯ ДЕТЕЙ С РУССКОГО ЯЗЫКА НА КИТАЙСКИЙ (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ РАДИЯ ПОГОДИНА «КТО НАГРЕЛ МОРЕ»)	470
Шэнь Биньбинь О СВОЕОБРАЗИИ НЕКОТОРЫХ РЕЧЕЭТИКЕТНЫХ ФОРМУЛ В ПОВЕСТИ С. Т. АКСАКОВА «ДЕТСКИЕ ГОДЫ БАГРОВА-ВНУКА». . . .	477